Incipit prefatio in hieremiã prophetã.

HEc interpretatio
hieronimi eſt. Si quid ĩ ea no-
uerit. ſcd͞m hebreos codices
exploret. Alia ẽ ſeptuagita in-
terpretum eccleſiis vſitata.
Que q̃uis nõnulla aliter ha
beat q̃ꝫ in hebreis codicibus inuenitur. tñ
vtraqꝫ. id eſt. ſcd͞m ſeptuagita ⁊ ſcd͞m hebre
am. ap̄lica autoritate firmata ẽ. non errore
neqꝫ rep̄hensione ſupiori ſed certo conſilio
ſeptuagita nõnulli aliter dixiſſe vł cõtexuiſ
ſe intelligũtur. Quod ideo premonemus
ne quiſq̃ꝫ alteram ex altera velit emẽdare.
Et ſingulorum in ſuo genere veritas obſer
uanda eſt.

Incipit prologus in eundem.

Hieremias prophe
ta cui hic ꝓlogus ſcribit. ſer-
mone quidem apud hebreos
yſaie ⁊ oſee ⁊ quibuſdaꝫ aliis
prophetis videtur eſſe ruſticior. ſed ſenſi-
bus par eſt: q̃ppe qui eodẽ ſpiritu prophe-
tauerit. Porro ſimplicitas eloquii de loco
ei in quo natus ẽ accidit. Fuit eni anathoti
tes q̃ ẽ vſqꝫ hodie viculus tribus ab hiero
ſolimis diſtãs milibus. ſacerdos ex ſacerdo
tibus: ⁊ in matris vtero ſanctificatus: virgi
nitate ſua euãgelicũ virũ chriſti eccleſie de-
dicans. Hic vaticinari exorſus eſt puer: et
captiuitatẽ vrbis atqꝫ iudee nõ ſoluꝫ ſpũ. ſꝫ
⁊ oculis carnis intuitus eſt. Iam decẽ tri-
bus iſrael aſſyrii in medos traſtulerãt: iam
terras earũ coloni gentiũ poſſidebãt. Vnd
in iuda tantũ ⁊ in beniamin ꝓphetauit: ⁊ ci
uitatis ſue ruinas quadruplici planxit al-
phabeto. quod nos mẽſure metri verſibuſ
qꝫ reddidimus. Preterea ordinẽ viſionum
q̃ apud grecos ⁊ latinos om̄ino cõfuſus eſt
ad priſtinã fidẽ correximus. Librũ aũt ba-
ruch notarii eius. qui apud hebreos nec le
git. nec habetur pretermiſimus: pro his oĩ
bus maledicta ab emulis p̄ſtolantes: qui-
bus me neceſſe eſt p̄ ſingula opuſcula reſpõ
dere. Et hoc patior: q2 vos me cogitis. Ce-
terũ ad compendiũ mali rectius fuerat mo
dũ furori eorũ ſilẽtio meo ponere: q̃ꝫ quoti-
die noui aliquid ſcriptitantẽ inuidorũ inſa
niam prouocare.

Item alius prologus in eundem.

IOachim filius io
ſie: cuius terciodecimo anno ꝓ-
phetare orſus eſt hieremias: ſub
quo ⁊ olda mulier prophetauit.
ipſe eſt qui alio nomine appellatur eliachin
⁊ regnauit ſuper tribũ iuda ⁊ hieruſaleꝫ an-
nis vndecim. Cui ſucceſſit in regnum filius
ioachin cognomento ieconias q̃ tercio mẽ
ſe regni eius die decima captus a ducibus
nabuchodonoſor ductus eſt in babyloneꝫ
⁊ in loco eius cõſtitutus ẽ ſedechias filius
ioſie patruus eius: cuius anno vndecimo
hieruſalẽ capta atqꝫ ſubuerſa eſt. Nemo igi
tur putet eundẽ ĩ danielis p̄cipio ioachin
qui in ezechielis exordio ioachaim ſcribit.
Iſte extremã. ſyllabã chim habet. ille chin.
⁊ ob hanc cauſam in euãgelio ſcd͞m matthe
um vna videtur deeſſe generatio. q2 ſecun
da teſſeredecas in ioachim deſinit filiuꝫ io
ſie: ⁊ tercia incipit a ioachin filio ioachim.
Quod ignorans porphirius calũniam in
ſtruit eccleſie. ſuam oſtẽdens imperitiã: dũ
euangeliſtam mattheũ arguere nititur falſi
tatis. Quodqꝫ traditum ſcribitur ioachim
monſtrat. nõ aduerſariorũ fortitudinis fuiſ
ſe victoriam: ſed domini volũtatis.

Incipit argumentum in eundem.

HIeremias anatho
tites. qui eſt viculus tribus a
hieroſolimis diſtans milibus:
apud tampnas in egipto a popu
lo lapidibus obrutus occubuit. Iacet ve
ro in eo loco ſepultus. quo duduꝫ pharao
rex habitauerat. Et quoniã poſtulatõne ſua
defugatis ab eodem loco ſerpẽtibus. egi-
ptios a tactu aſpiduꝫ facit eſſe ſecuros. ma
gna cum ibi religione egiptii venerantur.

ORigenes. Deus ad bene faciendũ prom
ptus eſt. ad puniendũ diſſimulator. Cũ eñ
poſſit reos ſine cõteſtatõne vẽturi iudicij pu
nire: nuſq̃ꝫ hoc facit. ſed etiã ſi cõdemnauerit. p̄dicit vt li
berentur p̄ penitentiã: qui damnati fuerãt p̄ delictũ. Ni
niuite cõdemnati erant peccatores a deo. Adhuc enim
tres dies ⁊ niniue erat ſubuertẽda. Noluit eñ deus cum
ſilẽtio punire dãnatos: ſꝫ dãs eis locũ penitẽtie miſit he
breum prophetã: qui diceret. Adhuc tres dies. ⁊ niniue
ſubuertetur: ne p̄irẽt. ſcꝫ q2 cõdemnati erant. ſed agentes
penitẽtiam: impetrarẽt miſericordiã. Sodomite quoqꝫ
⁊ gomorrei. diuino iam erant exitio deſtiati: ſicut ſermo
dei ad abraham oſtẽdit: tamẽ quod ſuũ erat fecerũt an-
geli. volẽtes eos ſaluare: qui ſe indignos ſalute iudicaue
rũt ⁊ dicẽtes ad loth. Eſt ne aliquis hic tibi gener⁊ aut fi
lij aut filie: ⁊c. Neqꝫ ignorabãt nõ ẽẽ eos ſecuturos loth
ſed oſtẽderunt ſuã p̄iter ⁊ eius qui eos miſerat benigni-
tateꝫ ⁊ amorẽ. Simile quiddã in ieremia ĩuenimus. No
tandũ eſt eñ tempus prophetie eius. qñ ꝓphare ceperit
vel finierit. Dicit ergo aliquis. Quid ad me tempus hi
ſtorie: q2 cepit prophetare in dieb9 ioſie filij amos regis
iuda vſqꝫ ad annũ terciũdecimũ in regno eius. Deinde
prophetauit ĩ dieb9 ioachim filij ioſie regis iuda vſqꝫ ad
cõſummationeꝫ vndecimi anni ſedechie filij ioſie regis
iuda. ⁊ p̄ tres reges prophetia eius extẽſa eſt vſqꝫ ad cap
tiuitatẽ hieruſalẽ in quĩto menſe. Cõdemnauerat eñ de
us hieruſalẽ propt̄ peccata ſua. ⁊ hec erat extrema ſentẽ
tia ſua: vt captiuitati relinqueret. Sed cũ hominũ ama
tor ſit deus: nec quẽquã velit p̄ire: anq̃ꝫ depopulationis
tempus inſtaret: miſit et hũc prophetã qui inuitaret ad
penitẽtiam. Miſit eundem etiam ſub ſecundo rege poſt

primū. Viſit quoqꝫ ſub tercio. Jam captiuitas īminebat· ⁊ adhuc ad ſalutem hortabatur deus tribuēs ⁊ ante vnū diem locū penitētię. vnde ſcriptū eſt· vſqꝫ ad captiuitatē iheruſalē ⁊ vſqꝫ ad quintū menſez prophetaſſe hieremiam. Jam hoſtiū vincula ſtrinxerāt manus· ⁊ nichilominus hęc dicebat deus: Ecce captiui facti eſtis· agite (licet ſero) penitentiā. Rogate me· ⁊ parcam vobis· poſſum eruere de captiuitate qui tradidi. ¶ Hęc etiā de nobis poſſumus intelligere· Si peccauerimꝰ; captiui futuri ſumus: Tradi enī peccatorē ſathanę nihil diſtat ab eo ꝙ in dei traditi ſunt nabuchodonoſor· vt ſicut illos deus ꝓceſſit aduerſario propter frequentes impietates; ſic nos propter peccata trademur ſpiritali nabugodonoſor· Vnd; quos tradidi ſathanę vt diſcant nō blaſphemare. Putaſ quātum malū eſt peccare vt tradaris ſathanę captiuantis animas eoꝝ qui relinquūtur a deo non ſine cauſa ſcꝫ nec ſine iudicio? Cū enī miſerit pluuiam ſup vineā: ⁊ ipſa pro vua attulerit ſpīaſ quid faciet niſi vt mādet nubibus ne pluāt ſuper vineaꝫ imbrem? Prope eſt ergo ⁊ captiuitas nr̄a· ſi nō egerimus penitentiā· vt tradamur ſcꝫ nabuchodonoſor ⁊ babilonijs quibus iam adiacentibus ſermones prophetaꝝ legis apſoꝝ· ⁊ ipiꝰ xp̄i hortantur nos ad penitentiam prouocāt ad ſalutē. Si audierimus: credimus ei q̄ dixit· ⁊ ego penitentiam agā de omnibus malis quę locutus ſum eiſ facere.

C. I.

Verba hieremię filii helchię de ſacerdotibus qui fue-
† ſ ecce locus. ſ viculꝰ eſt· in tercio ab vrbe miliario.
rūt† in anathot in terra beniamin
ſ ·i· quia· ſ hoc eſt. ſ qō erat in pincipio apud patrem
Quod factū eſt verbū domini ad eum in diebus ioſię filii amon regis iuda in terciodecimo anno regni eius. Et factū eſt in diebus ioachim filii ioſię regis iuda vſqꝫ ad cōſummationē vndecimi anni ſe-
ſ qui vltimus regū iuda.
dechię filii ioſię regis iuda vſqꝫ ad
ſ lxx· captiuitatem·
tranſmigrationē iheruſalem in mē-
† ſ quod erat in principio apud deū: in quo loquūtur prophete.
ſe quinto. Et factū eſt† verbum domini ad me dicenſ: Priuſqꝫ te for-
ſ actu· ſ matris. ſ in preſciētia.
marem in vtero noui te: ⁊ antequā

¶ Hieronimꝰ Ad euſebiū. Quia volumē eſt longiſſimū· ⁊ in pleriſqꝫ hiſtoria manifeſta: in hieremia latā explanationē nō queras· ſup his maxime quę iam in alijs prophetis ſunt dicta. Vt nichil deſit in ſenſibꝰ cū multum deſit in verbis: ſtamina tibi atqꝫ ſubtegmina ⁊ litia preparabo: tu ipſe veſtem pulcherrimā conficito.

¶ Ceteri ꝓphetę· vt yſaias· oſee· ioel· fuerūt an̄ captiuitatē duaꝝ tribuuꝫ ſcꝫ iudę ⁊ beniamin· alij poſt vt daniel aggeus· ⁊ zacharias. Jeremias vero ⁊ ezechiel imminēte captiuitate prophetauerūt· alter in terra iuda: alter ī babylone. Hieremias puer prophetare cępit terciodecio anno ioſię regis iuda filij amon ꝓphetauitqꝫ ſub eo decem et nouem annis· ⁊ ſub ioachim filio eius annis vndecī· ⁊ ſub ſedechia· qui vltimus fuit regum iuda: annis xi· vſqꝫ ad· v· menſem quo a babylonijs captiuata eſt iheruſalē. Joachaz vero ⁊ iechonię trini mēſes (quoꝝ alter in ęgyptum· alter cū matre ductus eſt in babylonez) in ſupradictis annis cōputātur. Ac ꝑ hoc ab exordio ꝓphetię ſuę vſqꝫ ad captiuitatē hieruſalē in qua ⁊ ipſe captus eſt prophetauit annis· lx· vno ꝓter illud tempus quo in ęgiptū ductus eſt· ibiqꝫ prophetauit in tampnis· ſicut in hoc ipſo volumine continetur. C. I.

¶ Verba Hierem. Lxx. Verbū dei: qꝛ verba ieremię verbū dn̄i eſt.

¶ Hiero. Poſt exordiū vaticinatōis hieremię. xxv. prophetię anno: ezechiel in babilone his qui cū eo captiuati fuerant: exorſus eſt ꝓphetare.

¶ In diebus ioſię. Hiero. Mirabilis dei clementia. Jam captiuitate vicina· ⁊ babilonio exercitu vallāte iheruſalē: nichilominus populū ad penitentiam vocat· malens ſeruare ꝯuerſos q̄ꝫ ꝑdere delinquētes.

¶ Priuſqꝫ te ⁊c. Non ꝙ ante cōceptōnem fuerit: vt heretici ſuſpicant. Sed quia ꝓſciuit eū dn̄s futurū· cui faciēda iam facta ſunt· qui vocat ea q̄ non ſunt: tanqꝫ ea quę ſunt.

¶ Hiero. Priuſqꝫ te for· Quidā hunc locū ſup ſaluatoreꝫ intelligunt, qui proprie propheta gētium fuit· ⁊ per apoſtolos omnes nationes vocauit. Qui priuſqꝫ in vtero virginali formaretur anteqꝫ de vulua exiret ſanctificatus eſt in vtero· ⁊ notus patri qui ſemper in patre ⁊ in quo ſemꝑ pr̄.

¶ Anteqꝫ de vulua ⁊c. Hieron. Secundū illud pauli. Poſtqꝫ cōplacuit ei qui me ſegregauit ex vtero matris męę ⁊ vocauit per gratiā ſuā: vt reuelaret filiū ſuū in me; vt euāgelizarē eum in gentibus. Johānes ſanctificatus quoqꝫ in vtero ⁊ ſpūmſanctū accipit: ⁊ in vulua mouetur· et ꝑ os matris loquit̄.

exires de vulua ſanctificaui te: et
ſ in vtero vſus eſt libero arbitrio.
ꝓphetā in gētibus dedi te. Et dixi a· a· a· domīe deus. Ecce neſcio loqui: qꝛ puer ego ſum. Et dixit dn̄s
ſ quaſi ne cōſideres etatē caui ho-
ad me. Noli dicere quia puer ſum
minis ſapiētiam eius· adhibe volūtatem: vt ꝑgaſ
quoniaꝫ ad omnia quę mittam te:
habebis me comitē quo cuncta compleas· apt os
ibis· et uniuerſa quęcūqꝫ mādaue-
ro ⁊ implebo illud. ſ ne cōſideres multitudinem eoꝝ ad quos locuturus es: ſꝫ me qui tecum ſum.
ro tibi: loqueris. Ne timeas a fa-
ſ habebis me comitē quo cūcta compleas.
† ſ non ꝙ perſecutionibus ⁊ anguſtus careat· multa enim paſſus eſt: ſed vt omnia patiēter ſuperet ⁊ non cedat.
cie eorū qꝛ ego tecū ſum ut† eruam
† ſ vt humanam ſimilitudiem vidēs nō expaueſcat. ſ pater. ſ filium per quē omnia.
te dicit dn̄s. † Et miſit dn̄s manū
ſ vt humanoꝝ artuum ſimilitudinem videns tangi non formidet. ſ pater.
ſuā ⁊ tetigit os meū. Et dixit dn̄s
ſ quaſi viriliter age· ⁊ confortetur cor tuum.
ad me. Ecce dedi uerba mea i ore
ſ pater ad filiū. ſ poſtula a me· et dabo ti· g· h· t·
tuo. Ecce conſtitui te hodie ſuper
ſ mala.
gentes ⁊ ſuper regna ut euellas et
ſ regna diaboli.
deſtruas et diſperdas et diſſipes

¶ A· a· a· do. de· ⁊c. Deteſtat̄ officiū quod pro ętate non pōt ſuſtinere. Eadem verecundia qua moyſes gracilis ⁊ tenuis vocis ſe ēē dicit· ſꝫ ille q̄ſi magnę ⁊ robuſtę ętatis corripitur: quaſi puero huic venia datur· qui verecūdia ⁊ pudore decoratur.

¶ Noli dicere ⁊c. Gregorius. Officium prędicationis alij laudabiliter appetūt· ad quod alij laudabiliter coguntur. Yſaias enī vltro ſe obtulit dicēs Ecce ego· mitte me. Hieremias huīliter reluctatur dicēs· A. a· a domine deus ⁊c. Ab vtriſqꝫ exterius diuerſa vox prodijt ſed nō a diuerſo fonte dilectionis. Duo enim ſunt pręcepta caritatis· dei ·ſ· amor. ⁊ proxi. Per actiuam ergo vitam proximis ꝓdeſſe cupiens yſaias officiū ꝓdicatōnis appetit. Per contemplatiuā Hieremias amori dei inhęrere deſiderans: mitti ad prędicandū ꝓrenuit· Hic ne tacitę contemplationis lucra loquēdo perderet. Ille ne damna ſtudioſi operis tacēdo ſentiret. Sed notandū quia qui recuſauit: penitus nō reſtitit· ⁊ qui mitti voluit: ante ſe ꝑ altaris calculum purgatū vidit: ne aut nō purgatus adire quis ſacra myſteria audeat aut quem deus elegit ſub humilitatis ſpecie ſupbe contradicat. Quia ergo difficile eſt purgatum ſe cognoſcere: ꝓdicationis officiū tutius declinatur. Non tamen ꝑtinaciter declinari debet· cum ad hoc ſuſcipiendum ſuperna voluntas agnoſcitur. Quod moyſes vtrūqꝫ mirabiliter expleuit· q̄ pręeſſe tantę multitudini: ⁊ noluit ⁊ obediuit. Forte enim ſupbus eſſet: ſi ducatum intrepidus ſuſcipet· vel autoris impio obedire recuſaret. Vtrobiqꝫ ergo ſubiectus· ⁊ pręeſſe populis ſeſe metiendo noluit· ⁊ tamen de imꝑantis viribus ꝓſumendo: conſentit.

¶ Et miſit do. ma· ⁊c· Notandum ꝙ hic manus dei mittitur· quę tangit os prophetę· ⁊ dr̄. Ecce dedi verba me· in ore tuo. In yſaia autem ſcriptum eſt. Et miſſus eſt vnus de ſeraphin· et in manu habebat carbonem queꝫ forcipe tulerat de altari· ⁊ tetigit os m· ⁊c· Quia yſaias ꝑfectę ętatis erat· ⁊ immūda labia habebat· ⁊ in medio populi polluta labia habentis habitabat. Mittitur vnus de ſeraphin qui nō manu· ſed forcipe ⁊ carbone tāgat os eius iniquitates auferat· Hic aūt ipſius dei manus mittit̄ nō vt peccata auferat quę multa ꝑ puericiam nō fecerat: ſed vt loquēdi gratiam tribuat. Ezechiel vero librū deuorat intus ⁊ foris ſcriptum ſcꝫ tam ſacramēta diuina q̄ꝫ ſimplicē hyſtoriam cōtinentem. Hieremię os tāgitur· ⁊ domini verba tribuūtur: vt cōfidentiam accipiat ꝓdicandi.

¶ Vt euellas et de. Quattuor triſtibus duo lęta ſuccedunt· neqꝫ enī poterāt ędificari bō niſi deſtructa eēnt mala· nec plātari optīa· niſi eradicarentur peſſima. Omnis enim plantatio quā non plātauit pater m· c· e· et